

Bør vurdere karantenebestemmelse for kommunepolitikere

Kommunal Rapport 06.05.2019

I dag har vi ingen lovbestemmelser om karantene for kommunalpolitikere når de går inn andre verv eller stillinger. Det bør departement snarest vurdere å innføre, mener professor Bernt.

I motsetning til det som gjelder for politikere knyttet til statsapparatet, har vi ingen lovbestemmelse om adgang til å ilegge karantene for kommunale politikere, påpeker Jan Fridthjof Bernt.

SPØRSMÅL: I Bergen har de nå en sak der man vurderer om en byråd med ansvar for helsesaker som nå har fått en stilling i et privat helseforetak, skal ilegges karantene i et halvt år før hun kan gå over i denne stillingen. Hvilke regler har vi om dette?

SVAR: Vi har en lov om slike forhold i statstjenesten – [karantene_loven](#). Denne inneholder bestemmelser som gir en «karantenenemnd» adgang til å pålegge karantene for regjeringsmedlemmer, statssekretærer, politiske rådgivere statsansatte «i særlige tilfeller» i inntil seks måneder, bl.a. når «politikeren tidligere ansvar og arbeidsoppgaver har gitt eller kan gi virksomheten politikeren blir tilknyttet eller etablerer særlige fordeler» (karantene_loven § 6). Men vi har ingen tilsvarende lovbestemmelser om karantene for kommunalpolitikere når de går inn andre verv eller stillinger.

En kommune må likevel kunne vedta reglement som gir adgang til å pålegge tilsatte der tilsvarende begrensninger. Dette er da en del av tilsetningsvilkårene for dem det gjelder, og er lovlig så lenge det ikke strider mot forbudet i avtaleloven § 38 mot slike klausuler som «urimelig innskrenker vedkommendes adgang til erverv eller må anses for å strekke seg lenger enn nødvendig for å verne mot konkurranse».

Etter min oppfatning bør alle kommuner ha et slikt reglement for sine tilsatte. På samme måte som for tilsatte og politikere i statsforvaltning, har et karanteneutvalg ingen rettslig plikt til å pålegge karantene, men det ligger da selvsagt under i et slikt reglement at det skal håndheves konsekvent og likt for alle det gjelder.

Spørsmålet blir så om kommunen kan – og bør – vedta og håndheve et tilsvarende reglement for en byråd eller andre folkevalgte. Byråden er i denne forbindelse en folkevalgt. Hun er ikke tilsatt av kommunen, men utpekt til dette vervet ved en politisk prosess. Og i motsetning til det som gjelder for politikere knyttet til statsapparatet, har vi ingen lovbestemmelse om adgang til å ilegge karantene for kommunale politikere. Et slikt pålegg, som innskrenker en privatpersons handlefrihet, må da ha hjemmel i lov, slik man nå har for statsråder og politikere knyttet til regjeringsapparatet. Uten hjemmel i lov har et kommunestyre ikke rettslig hjemmel for å begrense politikeres yrkesvalg verken samtidig med eller etter at de sitter i sine verv. Det meste man kan gjøre så lenge det ikke er lovbestemmelser om dette, er å vedta et etisk reglement som anbefaler at folkevalgt som går ut av visse verv, frivillig avstår fra å tiltre i stilling der det oppstår slike problemer.

Men jeg vil sterkt anbefale at departement ser på denne problemstillingen så raskt som mulig, og vurderer om vi ikke burde ha en bestemmelse om dette i kommuneloven.